

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА “ ЩЕРБАКИ ПРОТИ УКРАЇНИ ”

(Заява № 31095/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

28 березня 2006 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Щербаки проти України»

Європейський суд з прав людини (друга секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

- п. Ж.-П. КОСТА (J.-P. COSTA), *ГОЛОВА*,
- п. І. КАБРАЛ БАРРЕТО (I. CABRAL BARRETO),
- п. В. БУТКЕВИЧ (V. BUTKEVICH),
- пані А. МУЛАРОНІ (A. MULARONI),
- пані Е. ФУРА-САНДСТРЬОМ (E. FURA-SANDSTRÖM),
- пані Д. ЙОЧЕНЕ (D. JOCIENE),
- п. Д. ПОПОВІЧ (D. ПОРОВИЖ), *СУДДІ*,
- та п. С. НАЙСМІТ (S. NAISMITH), *ЗАСТУПНИК СЕКРЕТАРЯ СЕКЦІЇ*,

після обговорення в нарадчій кімнаті 7 березня 2006 року, виносить таке рішення, що було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 31095/02), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) двома громадянами України, п. Леонідом Щербаком та його дружиною, пані Лідією Щербак (далі — заявники), 5 липня 2002 року.
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженими, пані Зоряною Бортновською, яку змінила пані Валерія Лутковська.
3. 24 жовтня 2003 року друга секція вирішила комунікувати заяву Уряду. Відповідно до пункту 3 статті 29 Суд вирішив, що питання прийнятності та суті скарги розглядатимуться разом.

ЩОДО ФАКТІВ

4. Перший заявник народився у 1953 році. Друга заявниця народилась у 1962 році. Вони обоє проживають у м. Харкові. Вони є колишніми працівниками державного підприємства житлово-комунального господарства м. ВільнеуДжанкойському районі Автономної Республіки Крим (далі — боржник).

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5. 14 лютого 1999 року Джанкойський міський суд зобов'язав боржника виплатити заявникам 573,43 грн¹ і 256,12 грн² відповідно. Суд видав кожному із заявників по виконавчому листу 6 березня і 7 квітня 1999 року.
6. 24 лютого 1999 року відділ ДВС Джанкойського районного управління юстиції відкрив виконавчі провадження.
7. 29 вересня 1999 року Джанкойський міський суд присудив першому заявнику 140,60 грн³ допомоги на дитину.
8. 2 вересня 2000 року головне управління юстиції у АРК повідомило заявників про те, що виконавче провадження ще триває.
9. 20 серпня 2001 року ДВС заарештувало рахунки боржника. Певні виконавчі дії здійснювались ДВС з 26 листопада 2001 року до 26 січня 2004 року (накладення арештів на майно боржника, продаж його майна тощо).

10. 26 січня 2004 року заявникам у повному обсязі була виплачена заборгованість із заробітної плати, яка належала їм, і, таким чином, рішення були виконані.

11. 29 січня 2004 року ДВС закрила виконавчі провадження.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

12. Відповідне національне законодавство наведене у рішенні у справі *Romashov v. Ukraine* (заява № 67534/01, пп. 16-18, від 27 липня 2004 року).

ПРАВО

I. ОБСЯГ СПРАВИ

Суд зазначає, що після комунікації справи Уряду перший заявник подав нову скаргу про відмову державних органів виконати рішення Джанкойського міського суду від 29 вересня 1999 року. Це рішення було виконане у повному обсязі 26 січня 2004 року.

На думку Суду, нова скарга не є уточненням початкової скарги першого заявника до суду про відмову виконати рішення від 24 лютого 1999 року щодо виплати йому заборгованості з заробітної плати і щодо яких сторони надавали коментарі. Суд вирішує, таким чином, що немає необхідності зараз окремо розглядати це питання (див. ухвалу від 6 квітня 2004 року у справі *Skubenko v. Ukraine*, заява № 41152/98).

II. ПРИЙНЯТНІСТЬ

15. Уряд зазначав, що перший заявник не надав відповідний лист, який би уповноважував його представляти його дружину під час провадження справи у Суді. Він стверджував, що скарги другої заявниці, таким чином, не можуть розглядатись у Суді.

16. Заявники не погоджувались. Вони стверджували, що заява була подана від імені родини Щербаків і що вони обидва є заявниками у справі.

17. З матеріалів справи видно, що вони містять листи до Суду, підписані обома заявниками, і деякі кожним з них окремо. За цих обставин Суд визнає обох з подружжя заявниками і відхиляє зауваження Уряду.

18. Щодо скарг заявників за статтею 8 Конвенції про невиконання рішень, винесених на їх користь, Суд вирішує, що вони є повністю необґрунтованими (див. рішення у справі *Romashov*, згадане вище, п. 36). З цього випливає, що ця скарга має бути відхилена як повністю необґрунтована відповідно до пп. 3 та 4 статті 35 Конвенції.

19. Щодо скарг заявників за пунктом 1 статті 6 Конвенції і статті 1 Першого протоколу до Конвенції Уряд зазначав, що заявники не можуть більше скаржитись на свій статус жертв порушення прав, оскільки рішення, винесені на їх користь, вже виконані і що вони не вичерпали національні засоби захисту, оскільки вони не оскаржували у національних судах будь-яку відмову ДВС ефективно виконувати рішення.

20. Суд повторює, що він вже відхилив такі ж аргументи Уряду у багатьох своїх рішеннях (див. справу *Romashov*, згадану вище, п. 32). Відповідно, ці зауваження Уряду мають бути відхилені, а скарги за пунктом 1 статті 6 Конвенції і статті 1 Першого протоколу до Конвенції визнані прийнятними. Жодних інших підстав для визнання їх неприйнятними не встановлено.

III. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

21. Заявники скаржаться про невиконання рішень Джанкойського міського суду від 24 лютого 1999 року, якими їм була присуджена компенсація за невиплачену заробітну

плату. Вони стверджували про порушення статті 1 Першого протоколу. По суті, заявники також посилались на пункт 1 статті 6 Конвенції. Ці положення у відповідних частинах передбачають таке:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумно-го строку незалежним і безстороннім судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру».

Стаття 1 Першого протоколу до Конвенції

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів...»

22. Суд зазначає, що рішення від 24 лютого 1999 року залишались частково невиконаними до 29 січня 2004 року (див. п. 11 вище) і що виконавчі провадження були фактично відновлені лише у грудні 2003 року, після того як справа була комунікована Уряду. Таким чином, для виплати заборгованості, яка належала заявникам, необхідно було приблизно чотири роки і одинадцять місяців.

23. Суд вже констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції і статті 1 Першого протоколу у справах, які піднімали такі ж питання (див. рішення від 29 червня 2004 року у справі *Voitenko v. Ukraine*, заява № 18966/02, п. 43; справу *Romashov*, згадану вище, п. 43).

24. Проаналізувавши надані йому матеріали, Суд зазначає, що Уряд не надав жодного факту чи переконливого аргументу, який би надав йому можливість дійти іншого висновку у цій справі. Суд вважає, що такою тривалою відмовою вжити заходів для виконання двох рішень від 24 лютого 1999 року, які підлягали виконанню і були винесені на користь заявників, державні органи України перешкоджали їм у отриманні коштів, на які вони мали право. Більше того, вони не мали ефективних національних засобів захисту для отримання відшкодування за шкоду, спричинену такою затримкою.

25. Відповідно, у цій справі було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції і статті 1 Першого протоколу.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

26. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода та витрати на провадження справи у Суді

27. Заявники вимагали 700 000 ЄВРО кожному на відшкодування нематеріальної шкоди. Вони також вимагали відшкодування матеріальної шкоди, проте не визначили її розмір.

28. Уряд зазначав, що заявлені заявниками вимоги щодо нематеріальної шкоди були надмірними. Він також зазначав, що вимоги щодо матеріальної шкоди не можуть бути задоволені, оскільки заявники не визначили їх розмір.

29. Ухвалюючи рішення на засадах справедливості, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, і керуючись прецедентною практикою з цього приводу, Суд присуджує заявникам по 3000 ЄВРО кожному на відшкодування нематеріальної шкоди. Проте він відхиляє вимоги заявників щодо матеріальної шкоди як необґрунтовані.

30. Заявники не вимагали відшкодування витрат на провадження справи у Суді.

В. Пеня

31. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки (the marginal lending rate) Європейського центрального банку, до якої мають бути додані три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Визнає* скарги заявників за статтею 8 неприйнятними і решту заяви прийнятною;
2. *Вирішує*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
3. *Вирішує*, що було порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції;

4. *Вирішує*, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити кожному заявнику 3000 ЄВРО (три тисячі ЄВРО) на відшкодування нематеріальної шкоди плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявників, які мають бути конвертовані в валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;

(б) у випадку несплати чи несвоєчасної сплати державою-відповідачем належної заявникам суми на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці (the marginal lending rate) Європейського центрального банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку;

5. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою та повідомлено письмово 28 березня 2006 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. Найсміт (S. NAISMITH)
Заступник Секретаря секції

Ж.-П. Коста (J.-P. COSTA)
Голова секції